

"Ruh" ve "Kalb" Arasındaki Münasebet Nasıldır?

Nasıl ki; Allah'ın isimlerinin ilk tezâhür ve tecelli merkezi arştır. Kalp de ruhun âdeta ilk tezâhür ve tecelli merkezi ve yeridir. Arş hakkında geçerli olan kâide, kalp hakkında da geçerlidir. Mahlûkat da Cenâb-ı Hakk'ın isimlerinin ve sıfatlarının tezâhürü, mahlûkatın mâhiyet ve keyfiyetiyle yakından ilgilidir.

Yani mahlukatın mâhiyeti itibariyle, tezâhür edecek olan esmâ öne çıkar, diğerleri onun gölgesinde kalır. Hatta bazı esmâ ve sıfat, bazı mahlukatta tecelli etmeyebilir. Fakat arş; **Evvel, Âhir, Zâhir** ve **Bâtın** isimlerinin halita ve karışığı olduğundan, bütün esmânın tecelli ve tezâhür merkezi olması hâsebiyle, Cenâb-ı Hakk'ın ehâdîyetinin, yani Cilve-i Zâtîyenin ilk tecelliğâhıdır. Aynen öyle de; ruhun da bedende tezâhür edeceği ve iş yapacağı cihâzata ve letâife göre farklı tezâhürleri vardır.

Mesela, burunla koklar, dille tadar, kulakla işitir, deri ile hisseder, mide ile hazmeder ve beyin ile fikreder. Kalpte ise; bütün vasıf ve özellikleri ile birlikte bulunur. Dolayısıyla ruh, kalpte bir nevi zâti hususîyetleri ile mütecellidir. Bu noktâ-i nazardan kalp, ruhun pâyitahtı ve saltanat merkezi özelliğini taşır. Ruh, sanki vâhidiyyet cihetiyle diğer organ, âza ve lâtifelerde, özel ve hususi mânada tezâhür eder. Kalpte ise, bir nevi ehâdîyyet, zâtîyet ve küllî mâna da tezâhürü söz konusudur. Bu cihetle kalbe ruhun arşı denebilir. Buna binâen ruh, kalple beraber, ona bağlı bütün lâtife ve mânevi cihazatı doyurur, idâre ve tedvir eder. Bütün mânevi lâtife ve cihazatın esası, merkezi, anası ve onları ihâta eden kalptir. Ruh; bütün lâtife ve mânevi cihazatın, merkezi ve sultanı olan kalple, o lâtifeleri nemâlandırır ve terbiye eder.

Nasıl ki ruh; İlmi akıl ile, hakkı hukuku ve adâleti vicdan ile ve misal âlemine hayal ile ihâta ve idare ediyorsa, binlerce lâtife ve mânevi cihazatı da, kalp ve onun kumandası altında idâre eder, kemâle erdirir ve terbiye eder. Demek ki ruh sultanı, beden ülkesini idâre ederken, çeşitli ana merkezler ve tahtlar kullanır.

Mesela nasıl ki ruh; maddi hasseler ile, onların önündeki istifâde alanlarından, keyif ve lezzet alıyor ise, kalple de onun sayesinde altındaki mânevi lâtifeler ve cihazatın inkişâfıyla, sahalarından istifâde ve istifâze ederek inkişâf eder. Küllî bir mârifet mertebesine vasil olur.